

CAPOX-cytostatikabehandling

(oksaliplatin-kapesitabin)

Capox-behandlingen är menad för mag- och tarmkanals cancer.

Hur ges CAPOX-cytostatikabehandlingen?

Inför behandlingen läggs en kanyl i ena handens blodkärl, som tas bort då behandlingen är utförd. Ifall ni har obehag för stickandet, kan huden bedövas med Emla-plåster. Tala om detta med er skötare.

Före cytostatikabehandling måste ni alltid gå på blodprov hos närmaste hälsovårdscentral. Er egen skötare ger vid behov remissen dit och anvisningar om t.ex. fasta.

I Capox-behandlingen ges två olika läkemedel. Oksaliplatin ges direkt i blodkärl på polikliniken, kapesitabin tas hemma som tabletter enligt skilda direktiv.

Behandlingen påbörjas med medicin för att förebygga illamående. Oksaliplatin infusionen tar två timmar. Andra läkemedlet som ges är kapesitabin och påbörjas på behandlingsdagens kväll och tas varje morgon och kväll under två veckors tid.

Behandlingen på polikliniken tar sammanlagt tre timmar per gång.

Under behandlingen kan ni antingen sitta i stol eller ligga i säng. Under behandlingen får ni röra på er t.ex. gå på wc eller dricka och äta eget mellanmål.

CAPOX-behandlingens biverkningar

Cytostatika påverkar benmärgens funktion och det framkommer i blodvärden, varav vissa sjunker. Vi följer med främst de vita blodkropparna, alltså leukocyterna, eftersom deras minskning orsakar infektionskänslighet. Man kan inte själv påverka blodvärden. **Om feber stiger över 38 eller allmäntillståndet försämras, bör du genast ta kontakt med skötande enhet eller med utsedd enhet under jourtider.**

Cytostatika kan orsaka **illamående och uppkastning** och därför får ni på recept läkemedel mot illamående. Dessa läkemedel tas enligt läkarens ordination de följande dagarna efter behandling. Det är viktigt att dricka rikligt (1,5-2l) och äta lättsmält mat efter behandling för att förebygga illamående och påskynda återhämtningen. Ifall uppkastande räcker flera dagar, ta kontakt med vårdande enhet. Det finns olika läkemedel mot förebyggandet av illamående och

man kan vid behov byta dem. Huvudvärk kan framkomma som följd av läkemedlen, mot det kan man ta värkmedicin (Paratabs, Burana).

Oksaliplatinens vanliga biverkningar är fel sensoriska nervkänslor, t.ex. kallt känns som stickande smärta och kall dricka kan orsaka svalgkramp. Svalgkramp går om genom att andas varm luft eller med värme runt halsen. Stickande smärta i fingrar och tår kan pågå några dagar. Symtomen kan undvikas genom att undvika kall dricka/mat samt undvika att röra sig i kyla. Det lönar sig att skydda halsen med t.ex. halsduk

Vartefter fler behandlingar ges kan symtomen öka och både händer och fötter kan bli klumpiga och domna. Ifall symtomen förlängs eller ökar under behandlingarna, kom ihåg att nämna detta till läkaren eller skötaren.

Under behandlingen kan det förekomma **diarré eller förstoppning**. Dessa symptom förekommer vanligen pga förebyggande medicineringen mot illamående eller pga cytostatikan. Ifall symtomen pågår två dagar trots behandling, ta kontakt med läkaren eller skötaren.

Behandlingen kan även orsaka symtom i **hud- och slemhinnor**: huden kan bli torr, ögonen irriterade och näs- och munslemhinnor kan ömma. Ömhet i munnen kan lindras genom att skölja munnen med koksaltvatten. Anvisningar får ni av skötare.

Humörsvängningar är vanliga under cytostatikabehandling. Nedstämdhet kan förekomma och det kan ordnas professionell hjälp mot detta. Trötthet/utmattning kan öka desto längre behandlingen fortsätter. Det lönar sig att diskutera de saker ni funderar på med skötaren.

Håravfall under denna behandling är osannolikt.

Cytostatikabehandling påverkar även sexualiteten, genom att minska lusten. Symtomet är övergående, men det lönar sig att nämna om detta till läkaren.

Egenvård under behandlingen

Infektionsrisken minskas med god mun- och handhygien. Tvätta händerna alltid före måltider och använd vid behov desinfektionsmedel. Det rekommenderas att tvätta tänderna med mjuk tandborste. Tänderna bör vara i skick innan cytostatikabehandling påbörjas.

Att sluta röka är en viktig del av cancerbehandlingen. Rökning försämrar cytostatikans verkan. Att sluta röka förbättrar i många fall prognosen. Vid behov kan ni få professionell hjälp att sluta röka, information om detta får ni av skötaren.

Användning av alkohol rekommenderas inte alls under cytostatikabehandling. Eftersom cytostatika avlägsnas delvis via njurarna, ska man spola wc:n två gånger efter urinering på behandlingsdagen och dagen efter.

Tänderna bör vara skötta innan cytostatikabehandling påbörjas. Vid tandläkarbesök måste ni meddela att ni går på cytostatikabehandling. Ifall det behövs operation eller reparationer måste man först diskutera med läkaren. Tandsten är endast tillåtet i vissa fall (med ultraljud).

Vårdpersonalen binds av tystnadsplikt, så ni kan med låg tröskel ta kontakt med egenvårdaren. Namnge även en närstående som man får ta kontakt med gällande er information.

Ta kontakt med låg tröskel om ni funderar över något

- Ta kontakt med cancerpoliklinikens skötare må-fre. kl. 8-15
- Inom socialskyddsärenden hjälper socialskötaren er.
- Hjälpmedel, anpassningskurser och återgående till arbete hjälper rehabiliteringsrådgivaren.